

Wstęp do Optyki i Fizyki Materii Skondensowanej

Seria 3

1. Przedstawić schemat wszystkich możliwych przejść między stanami $p_{1/2}$ i $d_{3/2}$ w słabym polu magnetycznym B . Obliczyć przesunięcia składowych widma względem linii widmowej rejestrowanej dla $B = 0$.
2. W zjawisku Zeemana linie widmowe ulegają rozszczepieniu pod wpływem zewnętrznego pola magnetycznego. Badano rozszczepienie w polu magnetycznym linii widmowej odpowiadającej przejściu między stanami 4^1D_2 i 4^1P_1 pewnego pierwiastka. Nominalna długość fali dla tej linii wynosi $\lambda = 300$ nm.
  - a) Na ile poziomów rozszczepią się te dwa stany w obecności pola magnetycznego? Narysuj diagram poziomów.
  - b) Na ile składowych ulegnie rozszczepieniu rozważana linia widmowa? Zaznacz odpowiednie przejścia na diagramie z punktu a).
  - c) Jaka musi być wartość indukcji pola magnetycznego B , jeśli odległość między skrajnymi składowymi rozszczepionej linii wynosi $\Delta\lambda$. Podaj wyrażenie analityczne na wartość B i wyznacz tę wartość, jeśli $\Delta\lambda = 0,016$ nm.
W rozważaniach pominię spin elektronu. W obliczeniach przyjmij, że magneton Bohra $\mu_B = 5,8 \cdot 10^{-5}$ eV/T.
3. Atom sodu (masa atomowa $M = 23$ u) jest chłodzony wiązką światła laserowego o długości fali $\lambda = 589$ nm skierowaną przeciwnie do kierunku prędkości atomu. Oblicz:
  - a. O ile zmieni się prędkość atomu po zaabsorbowaniu jednego fotonu?
  - b. Ile fotonów musi zostać pochłoniętych, by prędkość atomu zmniejszyła się do prędkości bliskiej 0 K? Przyjmij, że początkowa prędkość atomu odpowiada średniej prędkości atomów przy temperaturze $T = 300$ K.
  - c. Jaki jest minimalny czas chłodzenia tego atomu do temperatury bliskiej 0 K, jeśli czas życia w stanie wzbudzonym wynosi $\tau = 16$ ns?
  - d. Jakiego przyspieszenia doznaje atom w powyższej sytuacji?
  - e. Jaką drogę przebędzie atom podczas procesu chłodzenia?
  - f. Jakie musi być początkowe odstrojenie częstotliwości światła od centralnej częstotliwości przejścia?
  - g. Z jaką szybkością musi być przestrajana częstotliwość światła podczas chłodzenia w powyższych warunkach?
  - stała Plancka $h = 6.63 \cdot 10^{-34}$ J·s
  - stała Boltzmanna $k = 1.38 \cdot 10^{-23}$ J/K
  - jednostka masy atomowej $u = 1.66 \cdot 10^{-27}$ kg

4. Znajdź współczynnik Einsteina emisji spontanicznej A_{21} , zakładając, że znasz funkcje falowe Ψ_1 i Ψ_2 oraz energie stanów, pomiędzy którymi zachodzi przejście.
5. Znajdź stosunki natężeń linii emisyjnych odpowiadających wszystkim możliwym przejściom z dwóch pierwszych stanów wzbudzonych (czyli o liczbach kwantowych $n = 2$ i $n = 3$) w jednowymiarowej nieskończonej studni kwantowej. Energie własne E_n są równe $E_n = n^2 E_1$, a unormowane funkcje własne mają postać:

$$\varphi_n(x) = \sqrt{\frac{2}{L}} \sin \frac{n\pi x}{L} \quad \text{dla } 0 \leq x \leq L$$

$$\varphi_n(x) = 0 \quad \text{dla innych } x$$

przy czym $E_1 = \frac{\hbar^2 \pi^2}{2mL^2}$. Należy przyjąć, że masa czastki m i szerokość studni L są dane.

$$\sin(ax) \cdot \sin(bx) = \frac{1}{2} [\cos((a-b)x) - \cos((a+b)x)]$$

$$\int x \cdot \cos(ax) dx = \frac{\cos(ax)}{a^2} + \frac{x \cdot \sin(ax)}{a}$$

$$\int x \cdot \sin(cx) dx = \frac{\sin(cx)}{c^2} - \frac{x \cdot \cos(cx)}{c}$$